

11. Prosince 1997

Vážený pane prezidente,

Váš projev, pronesený k poslancům a senátorům, zaujal. Otevřeně jste se, ať již z jakýchkoliv taktických důvodů, postavil na stranu levice, což je potěšitelné. Potvrdil jste mnoho faktů o „společenském marasmu“, na který upozorňovali nejen mnozí politikové, ale i sdělovací prostředky. Nepochybuji, že již požadavkem o demisi vlády jste rozehrál potřebné společenské drama, které by mělo vyústit v dobro národu České republiky, k čemuž Vám přeji úspěchy.

Přes tuto skutečnost některé okolnosti dnešního stavu společnosti zůstávají nevysvětlitelné. Nedovedu pochopit proč jste nezaujal zásadní stanovisko při prvním „vytunelování“, např. banky Bohemia a postupně dalších, dalších, dalších. Nedovedu pochopit, proč jste již dříve veřejně nevystoupil proti rozkrádání průmyslové základny společnosti a nezpochybnil dárce finančních prostředků z různých ostrovů světových moří, kteří, dle mého názoru, nemohli znát tzv. pravicové strany České republiky, či jejich „pravicové“ představitele. Mlčel jste jen a jen v zájmu levice a v zájmu komediálních střetů různých politických subjektů, které měly lidu naší republiky předvádět divadelní hru na demokracii a zmást veřejné mínění?

Proč až dnes, vážený pane prezidente, kritizujete, samozřejmě oprávněně, rozkrádání průmyslové základny, špatné ekonomické výsledky, „balíčky“, drzost v sociální politice a současně připomínáte zkušenosti let nedávno minulých, z nichž Vám neunikly tak významné faktory jako je prognóza, strategie, průmyslová politika? S uspokojením, ale současně s velkou dávkou nejistot jsem poslouchal Vaše obavy z dalších ekonomických problémů, ve své podstatě totožných s problémy v minulém systému. Mám rozumět, že vlastně jde o pokračování ekonomických trendů minulého systému stejnými lidmi i přesto, že bylo převráceno vlastnictví výrobních prostředků a rozbita střediska dělnické třídy? Zalistoval jsem v analýze o využívání vědy a techniky v praxi z února 1987 a s hrůzou zjistil, že analogie problémů nemůže být čistě náhodná. Tehdy, stejně jako dle Vašich slov dnes, jde mj. o problematiku vysoké energetické náročnosti tvorby zisku, nízkou technickoekonomickou úroveň výrobků, o nedostatečnou podporu vědeckého, výzkumného potenciálu, o povážlivě nízkou produktivitu práce. Byly různé pokusy ke změně stavu, ale vždy skončily špatně jen proto, že se vymykaly myšlení některých tehdejších vůdců. Ekonomika československého státu tehdy nebyla dobrá. Ceny surovin a polotovarů na světových trzích se zvýšily o 300 %, ceny našich výrobků pouze o 80 %. Na vyráběnou produkci bylo vynakládáno dvakrát více energie, než na obdobnou produkci v zahraničí. Zásadním způsobem bylo třeba řešit nepříjemnou rovnici $300 : 80$! Zkušenosti ze zahraničí vypovídaly, že radikální růst produktivity práce mimo jiných faktorů, je třeba řešit vědeckotechnickým rozvojem, odvětvími založených na vědě.

Protože jako odpovědný státník, před prezidentskými volbami hledáte spojení a také východiska z krize, jistě mně prominete připomenu-li experiment slušovického zemědělského družstva v okrese Zlín, ale také politickou orientaci okresu na odvětví mikroelektroniky, biotechnologií a oblast životního prostředí v osmdesátých letech. Bez ohledu na politické aspekty různých zájmových skupin jsem slušovický řídicí systém obhajoval proti všem levicovým dogmatikům a stalinským expertům, kteří volali po jejich likvidaci. Mezi těmi, kteří volali po jejich likvidaci, byl i intelektuál G. Husák. Dle mých poznatků a zkušeností byl založen na kombinaci tržních a plánovitých faktorů, na hodnotách poznání, na vysokém stupni intenzifikace všech vnitřních procesů družstva s výslednými ukazateli čistého zisku. Vycházel ze zkušeností světové vědy a řídicích systémů nejvyspělejších ekonomik světa. Doslova a do písmene věda se stala základní výrobní silou. V družstvu triumfovala výpočetní technika, informace, automatizace, biotechnologie, starostlivost o sociální oblast, vysoká profesionalita. Bylo ovšem současně potvrzeno, že věda není chaos a zmatek, ale přísný systém se svými viditelnými zákonitostmi a konkrétními výsledky, že v čele jakéhokoli výrobního komplexu musí stát lidé, kteří problematice výroby rozumí, že v procesu, v kterém věda sehraává rozhodující roli nemohou stát tluchubové, ale hledači nových cest ve prospěch družstevníků. Zatímco celostátní ukazatel produktivity práce se pohyboval kolem 220 tisíc, ve Slušovicích přesahoval 850 tisíc i více. Nejen já, ale každý střízlivě myslící člověk, nemohl učinit ani ten nejmenší krok k likvidaci tohoto družstva, jeho představitelů či jakýkoliv manévr k rozkladu mozkového centra, které se skládalo se vzdělců, bez ohledu na politickou příslušnost či náboženské vyznání.

Ve Vašem projevu jsem nacházel volání po obdobných aktivitách a při této příležitosti jsem si nemohl nepřipomenout Váš projev z počátku devadesátých let na Staroměstském náměstí v Praze. Mluvil jste tehdy o jakýchkoli pochybných slušovických nitkách. Bylo mně líto, že Vám kdosi podstrčil podklady o jejich nekalé či kriminální činnosti s heslem: necht' se utopí ve vlastní šfávě a ubíjí je ti, které si brali za vzor.